

УДК 7.012:655.3.066.26]:655.532(043.2)

Романюк Катерина Валеріївна, здобувачка вищої освіти кафедри дизайну

Радько Катерина Володимирівна, науковий керівник, старший викладач кафедри дизайну

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Київ, Україна

СИНТЕЗ БОТАНІЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ У СТВОРЕННІ АВТОРСЬКОГО КАЛЕНДАРЯ

Анотація. Розглянуто особливості розробки авторського календаря «Сад, що дихає» як приклад поєднання традиційного мистецтва та сучасного дизайну. Досліджено поняття ботанічної ілюстрації як специфічного виду прикладної графіки та доведено її актуальність у сучасному візуальному просторі. Основна частина дослідження присвячена практичним етапам: описано процес проектування перекидного календаря, принципи побудови природної композиції та інтеграції авторської ілюстрації зі шрифтом для створення унікального стилю проєкту. Особливу увагу приділено методу створення ілюстрацій традиційними графічними техніками, що надає виданню унікальності та художньої цінності.

Ключові слова: Ботаніка, ботанічна ілюстрація, календар, авторський, композиція, дизайн, баланс, поліграфічна продукція, естетичний.

Вступ. До появи фотографії ботанічна ілюстрація була чи не єдиним способом фіксування проявів рослинного світу. Сучасні наукові видання, інтернет ресурси, заповнені фотографіями рослин, що їх зроблено за допомогою мікро лінз, або навіть і мікроскопу, які допомагають нам відкрити дивовижний світ флори, недосяжної неозброєним оком. Однак в минулому саме художники фіксували ботанічний світ, описували та привертали увагу до дрібних деталей будови рослин. [1]

Сьогодні сфера застосування природничих мотивів у графіці та мистецтві всеохоплююча. За допомогою сучасних технологій друку, нанесення найрізноманітніших зображень на будь-які ужиткові носії є можливим — це і друк патернів на тканині, посуді, декораціях, предметах інтер'єру, а також рекламна продукція — календарі, банери, листівки, упаковка тощо [2].

Проєкт ілюстративного календаря «Сади, що дихають», спирається саме на рекламну конструкцію, вжиткову функцію та популяризацію традиційного мистецтва

ботанічної ілюстрації.

Матеріали та методи. У процесі дослідження теми було проаналізовано широкий спектр джерел, які стосуються як історії розвитку авторських календарів, так і сучасних тенденцій поєднання мистецтва та наукової ілюстрації. Особливу увагу приділено ролі ботанічних зображень у формуванні естетичного та пізнавального аспектів календаря — від суто декоративних елементів до засобів візуальної інтерпретації природних об'єктів і популяризації ботанічних знань.

Також велику увагу було приділено використанню традиційної графічної техніки виконання — аквареллі. Аналізувались пізнавальна цінність, художній стиль і роль у візуальному сприйнятті багатьох художників, таких як Наталія Купчик, Альона Грінчук, П'єр-Жозеф Редутте та інших.

Постановка проблеми. У сучасному світі спостерігається зростання інтересу до розробки поліграфічної продукції, зокрема у форматі авторських календарів. Проте, попри популярність ботанічних мотивів, значна частина таких проєктів зосереджується переважно на декоративній функції зображень, залишаючи поза увагою їхню пізнавальну та культурно-освітню цінність. [3]

Дизайн це перш за все про естетику та комфорт. Необхідно забезпечити ці дві властивості у календарі, зберігаючи текстуру ручної роботи ілюстрацій та шрифту.

Результати. Календар це той аксесуар, який супроводжує людство вже тисячі років, допомагаючи організовувати час, планувати події та впорядковувати життя. Від стародавніх єгипетських систем обліку днів до сучасних настінних, настільних та кишенькових варіантів. Це не просто зручний спосіб організувати свій день, а справжній інструмент управління часом, який суттєво впливає на ефективність та продуктивність у всіх сферах життя. Вони допомагають планувати події, відслідковувати важливі дати, створювати списки справ і контролювати виконання завдань. У сучасному світі, де кожна хвилина має значення цей продукт стає незамінним помічником як у професійній діяльності, так і в особистому житті.

Календар “Сад, що дихає” позиціонує себе як поліграфічний продукт, готовий до використання. У оформленні проєкту поєднано традиційну вишукану ботанічну графіку та акциденцію рукописного шрифту.

Проєктування календаря розпочинається з визначення концепції та основної ідеї, формування загальної теми й способів її візуалізації. До цілісної системи календаря

входять такі складові, як композиційне рішення всього комплексу аркушів (наприклад, 12 місяців та обкладинка) і кожного окремого аркуша, стилістика зображень, вибір графічної техніки, типографічні прийоми, структура календарної сітки, колірне вирішення, а також елементи фірмового стилю бренду. Сукупність цих компонентів визначає художній образ календаря та його функціональну придатність [4].

Ілюстрації до календаря створено у техніці акварелі. Кожна композиція побудована на дослідженнях рослини, її характеру та асоціативному значенні. Перед початком роботи було переглянуто багато видів рослин. Головний акцент у ілюстраціях зроблено на природності форм, а також на структурі зображуваної квітки. Завдання полягало у точній копії, не спотворенні кольору чи структури об'єкту. Саме це допомагає у досягненні балансу між календарною сіткою та ілюстративною композицією листа.

Маючи сформований досвід у створенні ботанічних ілюстрацій та їх інтеграції в графічний дизайн. Набуті навички у сфері дизайну дозволяють стверджувати, що флористичні композиції ефективно підсилюють візуальну ідентичність, а також підвищують естетичну цінність поліграфічних та бренд-матеріалів. Дизайнерський досвід дає стверджувати, що квіткові композиції можуть стати чудовою окрасою до фірмового стилю, поліграфії, тощо.

Висновок. На основі проведеної роботи можна зробити висновок, що проєкт, створення сучасного авторського календаря, гармонійно поєднує ботанічну тематику, вінтажний шарм та мінімалістичну чіткість комплексного дизайн-проєкту. Використання деталізованих ботанічних ілюстрацій є не просто декоративним прийомом, а основним засобом формування емоційної та естетичної цінності графічного об'єкта.

Дизайн календаря виходить за межі простого інструмента планування часу, виконуючи важливі освітні та культурні функції: він популяризує ботанічні знання, розвиває почуття прекрасного та слугує щоденним нагадуванням про зв'язок людини з природою. Проєкт підтверджує актуальність і комерційний потенціал виробів, створених на перетині мистецтва, природи та функціонального дизайну.

Список використаних джерел:

1. 300-Year-Old Botanical Illustrations and the Art They Inspire Today. My Modern Met. URL: <https://mymodernmet.com/history-of-botanical-illustration/>
2. Ткаченко М. І. БОТАНІЧНА ІЛЮСТРАЦІЯ ЯК СПЕЦИФІЧНИЙ ЖАНР

ПРИКЛАДНОЇ ГРАФІКИ ТА МИСТЕЦТВА. УКРАЇНСЬКИЙ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ
ДИСКУРС UKRAINIAN ART DISCOURSE. 2024. Т. 1, № 2. С. 140–147.

3. What is botanical art? | Kew. Royal Botanic Gardens, Kew | Kew. URL: <https://www.kew.org/read-and-watch/what-is-botanic-art>

4. Балабуха Наталія. Здор Оксана Григорівна, Радько Катерина. .КАЛЕНДАР
МИТЦЯ ЯК ПРЕЗЕНТАЦІЙНИЙ ДИЗАЙН-ПРОЄКТ. VII Міжнародна науково-
практична конференція «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ДИЗАЙНУ» 2025.
С. 86-89.